

Overdracht College-Raad

Datum 12 april 2018

onderwerp	Preventie en aanpak van ouderenmishandeling
portefeuillehouder	Eefke Meijerink
informant	Profijt, Antje (2907)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Preventie en aanpak van ouderenmishandeling

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis nemen van de preventie en aanpak van ouderenmishandeling in IJsselland.

Informatienota voor de raad

Datum 4 april 2018

Onderwerp	Preventie en aanpak van ouderenmishandeling
Versienummer	V1.3

Portefeuillehouder Eefke Meijerink

Informant A. Profijt
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2907
Email A.Profijt@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De preventie en aanpak van ouderenmishandeling in IJsselland.

Datum 4 april 2018

Inleiding

In september 2017 heeft een informatieve bespreking plaats gevonden van de gemeenteraad met diverse partijen die bij dit onderwerp betrokken zijn. Aanwezig waren onder andere de Mantelzorg Adviesraad, Participatieraad, COSBO, Wijz, Sociaal Wijkteam, Veilig Thuis IJsselland en Icare.

Aanleiding was het Inspectierapport over Veilig Thuis IJsselland waar onder andere ouderenmishandeling een aandachtspunt was. Bij deze bespreking is aan de gemeenteraad een informatienota over de preventie en aanpak van ouderenmishandeling toegezegd.

Ouderenmishandeling is enkele jaren geleden door het Ministerie landelijk op de agenda gezet om het taboe rond het onderwerp te doorbreken en er meer aandacht aan te geven. Ondanks dat uit onderzoek blijkt dat ouderenmishandeling landelijk op jaarbasis 200.000 slachtoffers kent blijft veel van deze mishandeling nog onopgemerkt. Ook in IJsselland zijn we gestart met het op de agenda zetten van ouderenmishandeling met als doel ouderenmishandeling zo veel mogelijk te voorkomen en indien nodig zo snel mogelijk te stoppen. De eerste jaren is vooral ingezet op aandacht voor ouderenmishandeling vragen, kennis vergroten en inzetten op preventie, herkennen en signaleren. Er is deskundigheidsbevordering voor professionals, vrijwilligers en mantelzorgers gerealiseerd, maar ook het realiseren van aandachtsfunctionarissen bij de verschillende organisaties.

Kernboodschap

Preventie en aanpak van Ouderenmishandeling is in de regio IJsselland al geruime tijd een belangrijk onderwerp. Met diverse betrokkenen, zowel professionals als vrijwilligers, wordt gewerkt aan het vergroten van de aandacht, het beter herkennen van signalen en het aanpakken van ouderenmishandeling. Een van de speerpunten is het ondersteunen van mantelzorgers, om te voorkomen dat 'ontspoorde zorg' ontstaat. Het afgelopen jaar is aanvullend specifiek ingezet op 'Financiële uitbuiting van ouderen'. Met de aandacht voor 'ontspoorde zorg' en 'financiële uitbuiting van ouderen' in onze regio sluiten we aan bij de landelijke speerpunten in de aanpak van ouderenmishandeling. In deze informatienota geven we inzicht in de gezette stappen en waar we staan.

Consequenties

Financiële uitbuiting van ouderen

In januari 2017 is gestart met een project om 'financiële uitbuiting onder ouderen' beter te herkennen, eerder te signaleren en te voorkomen. In opdracht van de regio IJsselland heeft WIJZ dit project samen met lokale betrokkenen uitgevoerd in alle gemeenten. Banken, notarissen en andere lokale organisaties zijn benaderd om de handen ineen te slaan. In eerste instantie is gestart met bewustwording door informatie over het thema in plaatselijke kranten te plaatsen. In samenwerking met de lokale partners zijn er bijeenkomsten georganiseerd in verschillende gemeenten in IJsselland voor ouderen, mantelzorgers en zorginstellingen.

WIJZ heeft een 'toolkit' over financiële uitbuiting van ouderen ontwikkeld. Deze 'toolkit' bestaat uit een checklist voor ouderen, een gesprekskaart voor professionals, een signalenkaart voor professionals, een signalenkaart voor informele zorgers en een werkvorm voor het maken van een plaatselijke verwijzroute. Op 30 november 2017 heeft WIJZ samen met Kadera en Veilig Thuis een regionale bijeenkomst georganiseerd. Zorgprofessionals uit alle gemeenten in de regio IJsselland waren uitgenodigd om hier aanwezig te zijn. Hier is ook de 'toolkit' gelanceerd (te vinden op de website van WIJZ). De resultaten en verdere afspraken uit het project zijn geborgd bij Veilig Thuis IJsselland.

Datum 4 april 2018

Ontspoorde zorg

In de aanvullende maatregelen voor mantelzorgondersteuning in Zwolle waarover de Raad een besluit heeft genomen in februari 2017 is extra geld beschikbaar gesteld voor een pilot met nachtzorg voor mantelzorgers van mensen met dementie. Uit onderzoek blijkt dat ouderenmishandeling veelal voorkomt uit ontspoorde zorg. Mantelzorgers van mensen met dementie lopen een groot risico op overbelasting dat weer kan leiden tot mishandeling. Vandaar dat voor die groep extra aandacht is gevraagd in de ondersteuning. Onder andere in de vorm van een pilot nachtzorg om mantelzorgers thuis te ontlasten, maar ook in het aanbod van het steunpunt mantelzorg is meer aandacht voor mantelzorgers van mensen met dementie.

Veilig Thuis IJsselland

Veilig Thuis IJsselland heeft bij de beoordeling van de Inspectie onvoldoende gescoord op haar aandacht voor ouderenmishandeling en de specifieke inzet op dit onderwerp. Inmiddels heeft Veilig Thuis IJsselland grote stappen gezet om haar werkwijze rond ouderenmishandeling aan te scherpen. De twee aandachtsfunctionarissen voor ouderenmishandeling van Veilig Thuis hebben een prominentere rol gekregen en de deskundigheid van de medewerkers is vergroot. Veilig Thuis werkt met WIJZ en andere partijen samen, onder andere in het ingestelde 'Expertteam' voor financiële uitbuiting van ouderen. Hierbij zijn ook betrokken het Steunpunt Mantelzorg, een Notaris, een Bank, GGZ, migrantendeskundige, buurtzorg en het Sociaal Wijkteam. Zo worden ervaringen met ouderenmishandeling verzameld en kennis vergroot, om gezamenlijk een efficiënte en effectieve aanpak te realiseren.

Samenwerking

De betrokken partijen bij ouderenmishandeling in Zwolle hebben korte lijnen naar elkaar en kunnen elkaar goed vinden. Het 'Expertteam financiële uitbuiting van ouderen' heeft een vaste samenstelling. Bij de vervolgbijeenkomsten over 'financiële uitbuiting' in 2018 in alle gemeenten is ook aandacht voor de lokale samenwerking en het gebruik van de toolkit lokaal. In sommige gemeenten zijn lokale allianties vorm gegeven rond financiële uitbuiting, in andere gemeenten is de samenwerking anders georganiseerd. Voor 'aandachtsfunctionarissen ouderenmishandeling' bij de diverse (zorg) organisaties worden door Kadera regelmatig netwerkbijeenkomsten georganiseerd.

Communicatie

Met de diverse betrokken organisaties wordt regelmatig gecommuniceerd over de ontwikkelingen rond ouderenmishandeling. Ook in 2017 hebben netwerkbijeenkomsten plaats gevonden voor aandachtsfunctionarissen, maar ook voorlichtingsbijeenkomsten voor vrijwilligers en mantelzorgers.

Vervolg

De preventie en aanpak van ouderenmishandeling zal de komende tijd voortgezet worden volgens de ingezette lijnen. De aanpak van 'financiële uitbuiting van ouderen' krijgt in 2018 een vervolg met trainingen die lokaal in alle gemeenten in de regio plaats vinden. In de trainingen zullen professionals getraind worden om met de 'toolkit' aan de slag te kunnen gaan en om lokale netwerken te formeren rondom financiële uitbuiting van ouderen. Voor deze trainingen is financiering gevonden bij enkele fondsen waaronder het Nationaal Ouderenfonds. Voor de huidige activiteiten ten behoeve van preventie en aanpak van ouderenmishandeling wordt gebruik gemaakt van bestaande middelen en de inzet van menskracht en organisaties. Uw raad zal van het vervolg op de hoogte worden gehouden.

Datum 4 april 2018

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris